

Fitxa per la Moncadapèdia / Arxiu de memòria popular

Nom	Vicente Roca del Campo, <i>Colau</i>
Títol	Vicente Roca, <i>Colau</i> , músic
Data de naixement	Diumenge 8 de desembre de 1940
Categories	Música, festes
Data i lloc de l'entrevista	Dilluns 1 de juliol de 2024, casa de l'entrevistat
Equip entrevistador	Etnopèdia (Laura Yustas, Nelo Vilar)
Publicació en Moncadapèdia	Dimecres 10 de juliol de 2024
Enllaç	https://youtu.be/4ijQf82KJ8s
Extracte	https://youtu.be/Klx48A1xrRA

Vicente Colau (Vicente Roca del Campo, 1940) es va iniciar com a músic amb només 11 anys, i més de setanta anys després ens resulta un testimoni valuosíssim de l'evolució de l'exercici de la música de banda en general, i en concret en el si del Centre Artístic Musical de Montcada.

Vicent ens explica l'evolució des d'una pràctica en un context de necessitat econòmica però amb intensos vincles comunitaris, a una nova forma de relació col·lectiva, més professionalitzada i potser més distant, però igualment vinculant i afectiva per a la comunitat. En esta entrevista comptem a més amb la col·laboració de la seua néta, Amparo Tarín, la Colaueta, també músic i membre de la Junta del Musical. Voreu que l'entrevista va ser un plaer, amb complicitat i moltes rialles, i amb informacions precioses en la forma i en el fondo. Un patrimoni important per a la nostra ciutat.

Sinopsi

Vicente Roca del Campo, *Vicente Colau* (1940) conta la seua història de vida com a músic de la banda del Centre Artístic Musical de Montcada, a principi dels anys 50.

Transcripció

Vosté és Vicente Roca, què més?

“Del... Campo” [risses]. No, és que el ficaven tot junt, per això puntualitze “Del... Campo”. Que atres tamé: “la Roca és del mar o de...” [risses]. Sempre s'anyadix això un poquet... “Vicente Roca però la roca és del mar? —No”. Avant.

I l'any de naixement mos lo pot dir? Si vol...

Sí, home, home clar. El [diumenge] 8 de diciembre de 1940.

La seua família són d'ací del terreno, són d'ací de Montcà. Són apellidos que són del terreno també.

Sí, sí. Jo nascut en Doctor Duran, enfront del Patronato, a la casa cantonera, nascut ahí. I d'ací tota la vida. Me casí de un cantonet a l'atre [risses], i ací estem fent la... tota la... de moment un rato de música, un atre d'electricitat, que anàvem... estiguí hasta el 23 o 24 anys en un talleret, que als 11 anys me n'anava jo a València. En el cotxe de Broseta, que feia una fumaguera... I ja des d'entonces pues als 22 o 23 anys me claví en Iberdrola.

Tota la vida.

Però estava molt a gust a on estava, perquè treballava algun matí en el torn, en la cepillaora, la traçaora... Ajustant amb una careta, anant-me'n hasta Salou que me n'aní un dia a vore un motoret, un compressor. I eixia prou però per ací, a Sagunto... per ací propet. Llevat d'ixe viatge que el recorde molt bé, que era Cambrils, pa vore un compressor ABC. Lo demás tot per esta contornà. Aixina és que... d'electricitat ací, i els dumenges pues un rato a la terra, que això ja ha passat a la història. Però aquellos tiempos eren durs, eh? Tota la setmana treballant i dissabte i dumenge a la terra. Vosatros ja no heu agarrat ixa època, supose. Tu ja és més...

Jo sóc posterior, jo sóc del 68, ja era un atra cosa.

Pues sí, se passaven ratets prou prou... Perquè clar, tampoc hi havia massa això, i hi havia que cultivar i havia que fer i atendre... I al millor eixies... mosatros teníem un trocet de terra ahí davant i antes d'anar al treball, al millor a les cinc o cinc i mitja del matí estaves ahí fent pols als melons o fent... I después hale, a la marxa. Después ja vingueren tiempos mejores, i ja te dic, ja entràrem en Iberdrola i ja era un atre...

Els anys 40 van agarrar els anys aquells que hi havia fam, hi havia estraperlo... el va agarrar vosté "de lleno".

Jo ixos ratets els recorde per mediació de ma mare. Per mediació de ma mare, que ella encà arribà... no sé si estem desviant-se un poc del d'això.

Bueno, ara retornem molt ràpidament.

Ella està... se turnaven perquè... inclús anà i anava per l'horta, canviaven arròs per ous, tamé... Això és aquella època, que això ja no... ja se nota menos però jo encà ho recorde. I menjar farinetes. En fin, però això ja...

Ací hem vingut a parlar amb vosté com a músic.

Hala pues.

Com arriba vosté a la música? Era algo de família...?

No, no. No, bueno lo que passa és que... família no perquè jo no he tingut ni tios ni pares ni això, però hi havia un bon senyor, que era molt amic de casa, el senyor Blas, era professor o clarinetista de la Banda municipal [de València], [5 min.] és el que estava ací en Montcà i ordenava d'alguna forma... "tu pues els labiets que tens pues un bombardino", o "els labiets que tens pues el clarinet o l'oboe". Sí, en ixa forma anàvem... ell donava Teoria de la música i donava solfeo i ell donava de tot. I instrumental. En después ja vingué ampliant-se però escomençàrem en ixe això. I en ixe senyor sí que hi havia moltíssima entrà, i inclús els fills... en uno dels fills que encà va per fora, el Blasito... lo que no sé si haurà faltat o què. I claro, pues en

ixe home ja escomençarem el solfeo. Anaves per la vesprà al solfeo, a treballara primer, perquè jo ja te dic: als 11 anys anava a València, en el cotxe i poquet a poquet entrí en el taller d'aprenent, agranant i netejant el torn i això. Que ja en després ja tot això se va perdent, la cosa d'aprenentatge ja no n'hi ha...

No, ha canviat la cosa, sí. També el torn i tot això ja no se toca hui en dia.

És que tot això... jo he fet faenes d'ajustar un cigünyalet, una biela, consevol això, i hui va tot a la mil·lèsima. Hui no... Rectificadors Mínguez... en fin, tota la farandel·la ixa. I hui ja no se fa res d'això. Aquellos tiempos pasaron, com els meus tamé passaren, ja ho crec. Però en fin, jo crec que satisfet de tota la... entre música i terra un ratet de tal... Hem anat passant i estem hasta ací. Però la pandèmia sí que mos matà però a base de bé. El secuestrar-te i el quedar-te en casa... Però en fin, de moment pues se refà. Respirant i anem tirant avant.

Entonces a vosté el va captar este home i li va dir: "tu...".

Exactament, exacte. Este home... el fet.. diu: "tu pa què no vens a solfeo...?". Onze anys tenia, sí. I en aquella època era tot molt diferent, molt. Jo dic: "però home, jo de... —Sí, home, sí, tu te'n vens quatre ratets allí i...", i aixina férem. I poquet a poquet anà a això, en després: "mira, pues un clarinet... A vore si n'hi ha un clarinet per ahí", que no n'hi havien entonces i hi havia que fer d'això, i d'ahí pues anàrem refent, estudií un poquet, tocàrem un poquet, no massa, perquè hui la gent té... ix a l'atril i té tres o quatre o cinc anys de Conservatori, i mosatros era palo i això, i ensayar, treballar, ensayar i fer. O sea que no... la tècnica de hui no. Però en fin. Anàvem...

Bueno, se defenien i paper que feien.

Sí, sí, perfecte, perfectament. Ara crec que hi ha un trocet de certamen, i diu: "ves...". No vull anar ni... és que me repelussa el no estar ahí... tinc el clarinet ahí. Està, està, però no... Digueren: "no bufes, iaio", pues descansarem un poc. Però sí, sí. Aixina és que està descansant ahí però la vida ha segut prou... bé.

El Musical era un centre fort. Fort respecte de tots els poblets que hi havien rodant. La banda de Montcà tenia un nivell per damunt...

La banda de Montcà, claro, tenia una... me ric perquè hi hagué una època que... no sé si mesclar o què: Falange... el Musical era Falange. I pa luitar pa tirar la Falange i això hi hagué sus más o sus menos, que al bon Mániz, que ja s'ha dormit això, pues casi li costa la càrcel. Vam passar moments molt crítics perquè aquells la Falange manava molt, i entonces el Musical estava ací a on estan... **[10 min.]** ací a la plaça esta ensayàvem mosatros en terra. Sí, sí, era a peu de terra amb uns atrils d'ací allà, grandíssims, quatre o cinc ahí en l'atril, aixina com hui els seus atrils i això... Un atra època i un atra... Prou, prou, prou distinta a hui. Per això dic jo que hui quan ixen a l'atril pues antes era atril, treballar, atril... i hui pues tens ahí xavalets que d'això, que... ella tamé ho fa això [*per Amparo Tarín, "la Colaueta", la seua neta que està present, músic i part de la junta del Musical*], i de poc això dius... ui, toquen, toquen, claro que toquen, si porten tres o quatre o cinc anys de conservatori i mosatros era quatre o cinc anys de vara, de... a treballar i tal i a treballar... I a complir. I aixina anàvem entrant, filtrant-se en l'això, se va fer la banda gran, el Musical tamé, anà agarrant cos. Però ja te dic, hi hagueren èpoques prou prou prou crítiques, prou. La època aquella de Transició, perquè ja et dic, tot lo que és el Musical hui això era la Falange, i hi hagué que desalojar-los pa poder...

Això mos ho va contar Miguel Lerme.

Sí senyor, bon element tamé. Hòstia, Miquelet, Miquelet... Sí senyor, sí, què tiempos aquellos mare meua!

P'adependre no era com ara, que ara hi ha un especialista de cada instrument. Com era...?

Abans era pues el... portaves el instrument a casa i com podies pues este senyor anava dient-te, anaves dos ratets i allí se ficava de gent... tota la gent que... nanos, grans i això, tot pa la mateixa persona, i anaves això: "vale, pues estudia't ixos dos renglonets i això", i tira i tira i tira, i dale i dale... I fer la embocaura. O siga que és un atra època molt diferent, però molt.

Entonces vosté ha estat des dels 12 anys hasta ara mateix? Són molts anys això, de...

Lo que passa que vaig tindre la mort de mos pares, un intervalo de tres o quatre anys que no... me se tallà perquè... Va ser un colpet prou això, en tres mesos se n'anaren els dos i... I d'això la ausència. I después retornàrem i ahí estem. I ara pues ho hem dixat un poquet... Més que res per... un això per lo que m'ha passat fa un mes, no?, dalt o baix. I en después que ja... ja les ganes i l'això ja no és... I ara no vaig a ensayar, no vaig a... però patisc perquè conec lo que és els ensayos i la u: "sí, sí, anem al certamen? Sí, sí, sí, sí home, sí", tots cabotà, i en después "jo tinc ensayo, jo tinc exàmens, jo tinc...". I al mestre el fan passar per ahí. Sí, perquè és llògic.

Sí, és aixina. En tots els puestos, eh?, en tots els puestos.

Era atra època, atra època, més o menos... no sé, más o menos luciente o más o menos... Però un atra època.

Clar. I la gent entonces anaven als ensayos? Perquè la gent treballava...

Anaven als ensayos...

...en fàbriques, a turnos...

...i provessons i la gent anava a això i anava a treballar i a la provessó. Lo que hui... això del compliment ixe de la provessó ja pareix... No. I cumplia, sí, sí.

Provessons n'hi havien... temporades que totes les setmanes, tots els dumenges.

Pues les provessons i més actes que això, la gent cumplia. Anaves a això, "ieh, al ensayo! Hala anem al ensayo", sí. I... Lo que hui ja està un poquet més... Claro, entonces teníem la dependència que el trage el pagava la Societat, el instrument era de la Societat... entonces te veïes un poc embolt en què tenies que cumplir perquè tenies la... I hui no, hui afortunadament o no sé com catalogar-ho, cada u porta el seu instrument, entonces s'és lliure de cumplir més o cumplir menos. I ja no pots... **[15 min.]** A mosatros era un atre agarro que hi havia perquè clar, dependies, el trage te'l pagava això, la Societat te pagava l'instrument i era un atre embolatori el que mos rodava.

Jo he vist en el llibre que van traure del Musical que el primer grup de músics si no anaven als ensayos els posaven multes. Els feien pagar.

Sí.

Tenien que firmar que anaven a anar perquè clar, el instrument...

Per això te dic jo que en aquella època la dependència era l'instrument era de la Societat, el trage... Entonces te veïes més embolt en anar. I hui pues ja uno té el seu instrument, se'n va en la xaranga, se'n va en la tal, se'n va en la qual, i moltes vegades la banda està desequilibrà totalment, perquè dos trompetes que se'n van allà, un saxo que tamé està... i quan tu tires mà

a la banda, lo que és la banda de Montcà pues resulta que dius: “xa, pues si no tenim baixos, no tenim això...”. O siga que... tot té la seua això i el seu pro i el seu contra.

I els actes els cobraven?

Sí.

Però pagaven... no pagarien molt bé, tampoc.

Huit, nou euros [duros?] una provessó... Però en fin, no era lo que cobraves, era perquè tu volies anar i com eres músic i això, pareixia un atra distinta... el que ser músic ja pareixia que uno estava això. I era sense pagar i sense fer això anaves. Hui està tot molt materialitzat, molt. No... sí, estarà això, però està molt materialitzat. La gent va per els titos. Però en fin, és lo que dóna la època.

Però hi ha coses que estarien millors pagades, jo no sé si vostés anaven a les falles, per exemple.

Molts anys, ja ho crec. I passar molt de fred, en falles, en ple mes de març, “me catxis l’hosti, què dits més gelats, tu! Açò...”. Passaves dies cruels cruels, sí. Però bé, bé. Bé perquè anaves amb il·lusió. Hui no sé ja si el capital no fa tanta falta, els dinés, o sí, però abans pareixia que anaves amb un atra il·lusió, un atre ahínco de dir: “xe, anem a guanyar ahí unes perretes que venen molt bé”. I ja pues... ja tot passa, tot passa.

Als pobles rodant tamé anaven molt.

Sí, sí, sí, mosatros anàvem... féiem... bueno, hasta Alboraija encà se va fa quatre dies, i en Benifaraig el Cristo, famós Cristo, ahí pues anava la gent... ja ho crec. Jo recorde quan encà se tallava el camí de Benifaraig... El coneixes, el camí de Benifaraig? És que ara se va per fora. Pues era Benifaraig, tallaven això: “que està la provessó”, ahí no passava... Mut i a esperar-te a que passe la provessó o te dixen passar. En fi, era un atre tocar, un atre... I hui pues ja veus, vas a Benifaraig, jo ací en la Mare de Déu tamé, i el Cristo i alguna provessó de l’arraedor, pues era molta més il·lusió i molta més gana que hui. Hui pareix que... “eixir a la provessó...”. O sea que donant-li un desaire a d’això, i una falta de respecte a lo millor. En fi, cada u que ho prenga com vullga i que ho agarre com d’això. Però no és lo mateix, no és lo mateix, no. Però els demés poblets sí, sí. I responien, responien, feien...

I vosté quan va començar tan jovenet, pa anar als pobles com anaven? Anaven en autobús o anaven...

En els cotxes particulars quan anaves: “xe, en el meu cotxe n’anem quatre. En el meu cotxe fem...”. I no hi havien desplaçaments com més avant ja... la banda ja va eixir inclús a una Setmana Santa per Tarragona o una cosa aixina. Però en aquella època era pues Benifaraig, Alfara, Massarrojos, en fin. Totes les rodalies d’ací, perquè no podies... [20 min.]

Mosatros hem vist alguna foto de músics en bicicleta.

Tamé, sí, sí.

Que l’instrument no sé com el portaven.

Ai, pues com podies: al coll, en una això... Sí, sí, amb una corretja, això... Este Lerme anava amb una corretja el bombardino ahí i fent... com podies alpegaves, ja te dic, en el cotxe u: “ieh, anirem en el meu cotxe. Anirem en d’això...”. I s’anava pues... a tots els puestos jo no sé si amb més il·lusió o menos, ja... Perquè és que hui és tot molt molt còmodo. Hui aquell té cotxe, aquell té cotxe, l’atre té cotxe. “Xe, anem allà. Anem allà, anem...”, i és un atre tocar que crec

que costa... No sé, prou menos sacrifici o prou menos... que en aquella època. Que en aquella època pues [risses] costava tot més que ara. Però en fin, se passà tamé. Se passà tamé perquè quan... jo recorde en la època de més infància que... “íeh, hem d’anar a una provessó a... —no sé, per ací a les rodalies— a vore quants cotxes són. Tants cotxes, no, sí que podem. Bueno, pues vinga, pues n’anirem tants”. O siga que anar preparant i anar un poc fent... com podíem.

Además de la banda no sé si vostés se partien, si feien xarangues, se merejaven per ahí...

Sí, però no com ara. No com ara, que ara ja te dic jo, ara la un saxo se’n va allà, la trompeta se’n va tal, i quan te descuides el gros de la banda dius: “hosti, tu, ací mos falta un baix, mos falten trompetes, mos falta...”. I això se respetava prou més. Ací hi havia un senyor... no sé si l’hauràs sentit nomenar, a lo millor no: un tal Nassiet, clarinet. En aquella època lo millor de València. Estava també en la Banda municipal i era de lo millor de la regió de València. Pues ixe senyor anava i li dies: “Nassiet, que hem de fer una provessó... —Vale pues”. Canjeava un acte que en aquella època cobrava a lo millor quatre mil pessetes, sí, sí, sí. Dixava l’acte i se n’anava a fer una provessó en la banda de Montcà. Això ho he viscut jo i ho ha fet el senyor este. Per cert que en després pues pensaren en fer-li algo després de esta vida i no li han fet res. Però en fin, ja... no sé si algun dia alplegarà. “Sí, home, se mereix, se mereix, se mereix...”, pero és que ja te dic, feia això, donava la... la conformitat pa anar això i si mentrestant eixia... perquè en aquella època eixos sí: ell, un tal Rafael Alabort [*dit ‘Rafael de Moncada’, amb trajectòria internacional*]... en fin, més gent això, se guanyaven la pesseta en bolos i això. I en el famós Russafa, o en l’Apolo. Ells sabran lo que han disfrutat. I ixe sí, estava... i era capaç —ho ha fet, ho ha fet— d’anar i vindre a la provessó no cobrant res i dixant pedre en aquella època quatre mil pessetes que solia cobrar... —parlant de pessetes, fa alguns anys—. I se’n venia sense ninguna pega i en després s’ha quedat en el olvido i ahí està.

I pa fer coses més privades se llogaven? Per exemple pa fer bodes o comunions i coses... pa tocar...

Sí, comunions sí. Comunions anaves a això... quinze músics, a tant pues mira, són tants xiquets, a tant per xiquet pues tant. I anava la banda, anava, els arreplegava cada u, com tamé en la festa de les xiques, de les... xiques fadrines per dir-lo d’alguna forma, les clavariesses, pues ixes, anava i s’arreplegaven una per una, que eren vint-i-dos, vint-i-cinc o vint-i-set clavariesses. Pom, pom, pom, pom, escomençaves a les huit i mitja i acabaves a les deu del matí cara a la iglésia pa fer això. **[25 min.]** Actes privats però que se pagaven, i tu te venia bé perquè havies fet “mira, pues trenta eures [*durets*] que cobrem hui” [risses]. Venia l’alegria tamé. Sí, sí, sí que se feien comunions... bodes no tantes, la boda no li ha pegat per dir... xe, pues... Li ha pegat més les bodes un acordeón. Un acordeó...

Pa fer ball...

Exactament, l’acordeó és això, la banda ja no... ja no era tan eficaç pa d’això.

Sí, pa’l balloteo la banda no...

Pa’l balloteo la... quatre músics o cinc músics de la mateixa Societat se reunien, anaven al Musical, pujaven allí dalt i feien el ball, i la orquesta eren ells. Els quatre o cinc músics més això...

Vosté en orquesta no ha anat mai?

No. No, no, no sé, no... no he arribat a quallar, una a lo millor perquè... lo que díem antes un poquet més roïn [risses], i ahí anaven els que més qualitat això, i feien... Sí, sí, la triste realitat. Perquè ja te dic que jo... anaves a estudiar, anaves a treballar i de treballar ja... I hui és molt

diferent tot, hui se dediquen... Que no ho trobe mal, però són moltes les facilitats que se creen, i abans no era... no, mare meua... Però en fin, tot se passa i tot se va... i tot se va remoldejant.

I vosté sempre clarinet.

Sí, sí. No he volgut mai canviar, perquè “xe, agarra el saxo, agarra...”. Dixa’t estar perquè ací hi havia un senyor molt bo, no sé si l’haureu sentit, Paco Fort...

Paco Fort, sí home, sí...

Paquito.

...que va estar en la Banda de València...

Amb tot el respecte del món, Paquito, de la Banda municipal, pues ixe sempre ha dit, i ell al final ja l’agarrà el saxo, però no ha volgut mai, mai, canviar, o siga, alternar saxo i clarinet. No ha volgut mai, perquè l’embocaüra diu que variava i no feia el mateix sonido. En el clarinet, quan dixaves el saxo, que quan... dixaves el saxo i agarraves el clarinet, dixaves... I no li ha agradat mai i era un dels defensors de que no se canviara el... Però al final ja... Ell, Alabort, dos o tres músics de la Banda municipal, un tal Prats, trompeta... en fin, a muntó, han disfrutat moltíssim, entre Russafa i la... Han disfrutat a muntó, a muntó.

Jo he sentit dir tamé que quan se batejava el fill d’un músic tamé anava tota la banda...

Sí senyor, sí. No sé si va ser... Oh, i a les comunions: “ieh, que la meua filla pren la comunió”. Hala pues, allà quatre o cinc, sis o set, huit o nou, els que això, apart de la xarangueta ixa que anaven ja i els portaven a missa i el d’això, a part d’això anaven set o huit o deu, els que foren, els que podíem, col·locaven huit o deu músics i hala, a portar a la filla del músic a... Sí, ixe detallat sí que l’hem tingut prou això. Batejos ja no... Tamé n’hem fet alguno, de bateig. Alguno però jo no en recorde aixina de més viu no en recorde cap. Però en comunions sí, les xiquetes: “ieh, que la xiqueta combrega”... En después passaven “va, xe, passeu, va!”, un trocet de coca, una copeta, i enseguida dos pasodobles i això i ja estava el això, tatxan tatxan, i... Dos copetes i això i arreando.

Home, ixa és la fama, que els músics bon apetit i bon trago.

La fama, la fama ixa jo l’he viscut tamé en Benifaraig. El Cristo. Allí feien coques cristines molt bones. **[30 min.]** I [risses]... i me ric perquè anàvem: “ieh, a Benifaraig! Ah, pues sí”, tots volien anar a Benifaraig. I quan anaven a Benifaraig entraven a la casa i estava la taula parà: coca, coca, coca cristina, coca de sagí, coca cristina, coca de sagí. Pues anava... la coca de sagí se quedava ahí i anaves a la coca cristina, i al final... “xe, ja no en queden cristines, tu” [risses], havien anat papant-se, o havíem anat papant-se, perquè en aquella època tamé la fam tenia un això. Tot hi ha que dir-ho tamé. Hosti, en aquella època... “Coca cristina en Benifaraig!”, i ja te dic, anaven tamé... “ui, pues ja no en queden tu. Senyora, s’han acabat les...! —Ieh, pues sou poc fartons!”, aixina. I la cristina volaven com un això. D’això sí que me’n recorde perfectament [risses], perquè la cristina pues té un menjar més d’això, o hi ha qui no li agrà tant i li agrà la de sagí, però... Allí les cristines desapareixien. “Mira, mira, que...”. Sí senyor, sí.

I hi havia molt de repertori, o se tocava més o menos lo mateix, sempre?

Pràcticament ací... jo què sé, hem estat un grapat d’anys amb els mateixos pasodobles, pa’l carrer i pa... pa la banda no, perquè la banda cada concert tenies un pasodoble, unes obres... Però pa’l carrer un grapat d’anys amb els mateixos pasodobles. Ja s’han retirat algú, perquè “Desfilando”, “Bailén”... un grapat d’això... No els coneixes tu? “Desfilando” no? [tarareja]. Pues

un grapat d'anys amb els mateixos pasodobles. I en després ja se retiraren i ara n'han entrat uns altres i estos estaran pues jo què sé, pues un grapat d'anys tamé. Però ixos sí, pa canviar ixos que... "Bailén", "Desfilando"... en fin, tot lo que venia al cas. Aixina és que... Què èpoques aquelles.

Hi ha moltes festes que han desaparegut. ...

Sí senyor, sí. Ací a Montcà volia referir el cas que no sé si l'he referit antes, que en la del Cristo per exemple o la de la Mare de Déu dels Desamparats d'ací, han segut sempre boiants, i el Cristo ja te dic, quan... pam, corte ahí i ahí no passa ningú, hala. Amb una mala llet o respecte, com vullgues catalogar, però hui ja no, ni és el Cristo ni és la Mare de Déu tampoc. No li trobe... El Cristo sí perquè... ja fa lo menos tres o quatre anys que no d'això, però tota la vida he anat a tocar la vesprà, l'entrà i a l'endemà el Cristo. I la provessó era inacabable. Però hui sí, hui... hui no va casi gent. I lo que passa ací en la Mare de Déu tamé, s'ha dixat pedre a muntó. Xe, la Mare de Déu se ficava ací aixina. Però hui ja no sé si incrèduls o un atre, jo no ho sé, perquè cada u és "dueño y señor" de... de revaloritzar la seua això. A mi sí que m'agrà vore un acte d'ixos amb abundància de gent, el Cristo, la Mare de Déu, això. Però ja quan això ja te quedés molt despagat perquè has viscut... Has viscut la Mare de Déu, mare meua, tu!, era un gran això.

Però el Musical, la banda, ha tingut... ha guanyat certàmens... és una bandan forta-forta.

No, la banda de Montcà ha tingut èpoques molt brillants i èpoques molt bones, molt bones. Quan estava el mestre Cervera, don José María Cervera, bueno i després ha estat el de Lliria, Miguel Gorrea, i en fi, ha tingut èpoques molt bones. [35 min.] I en un empuje que era la banda de Montcà. Però hui ja no està tan fàcil, hi ha bandetes per ahí que sonen molt rebé, perquè s'han preocupat o perquè han tingut pues no ho sé. Però sonen molt molt bé. I este enguany pues vorem ara d'ací poquet les mostretes que vol donar, no Amparo? Jo ja sense anar patisc, de no estar... Perquè és que sé que... "sí, sí, sí, anem, sí, sí, claro, sí, sí", però en després a l'hora de la veritat la u que si no vol, l'atre que si no puedo ir, l'atre que exàmens, i això al director li'ls fiquen ahí, perquè claro...

Hem vist alguna foto tamé en Santa Cecília en provessó que supose que eixiria del Musical, amb la santa.

Amparo.- Això és el trasllat, que es fa el divendres.

Però ix del Musical, no?

Amparo.- Sí, ix del Musical i es du a casa de la clavariessa major. I passa allí la nit i ja se queda allí.

Vicente.- Clar, el traslado, fan el traslado la vespra i en després a l'endemà, que és lo que estic dient-te, va a missa, la porten a missa. I me ric perquè encà no alplega la santa, entra dins i ja no veus ningun músic [risses]. Me ric per això, perquè tot és... però no pots fer... seria retrocedir... això no. Però sí, me fa gràcia a mi perquè... jo normalment no crec ni vaig ni torne ni això, però m'agrà cumplir un poc això. I entonces entres i... Està el director, dos o tres de la directiva, l'ajuntament al millor cap, però en fin, això tamé és cosa d'ells. I diu, bueno, però... pues bé. I quan d'això ja calculen l'hora, pues ja estarà, pues hala, i acudixen, ja van a esmorçar, ta ta, i ja se fa. Però s'ha muntat aixina.

Antes hi havia cecilieres, no sé si això...

Amparo.- Continua, continua.

Vicente.- La comissió ceciliera.

Amparo.- Sí, sí, continua, continua. I cada vegà són més. Solen ser els pares dels nanos que entren ixe any. Aleshores l'any passat va ser inclús, la clavariessa major sempre havia segut xica, va ser un xic. Per això, és en plan... s'està retomant tot, lo que antes estava com apagat va tornant, perquè cada vegà hi ha gent més implicà.

Antigament vostés a les festes d'allà del Barri tamé pujarien a tot, no?, m'imagine.

Abans estaven les festes del Bàrrio i Santa Bàrbera, però normalment [risses] no... Me ric perquè un any que feren una "fiesta en l'aire" en els quatre cantons que se fa allí, i estava... en primer fila caigué un retor, un retor d'ací. I la primer volta que pega, no sé quina era la d'això... fuera, se va suspendre l'espectàcul i s'ha acabat. Això ho he vist jo, ho he vist jo i això tampoc és... O siga, pega una volta, claro, l'asfalt està això, pues... i va suspendre la velà.

Quin mando, tu!

No sé si serà més conegut o menos, ell... No, però crec que ja se n'ha anat, tamé. Don Jesús Pla.

Jo tenia curiositat pel tema dels puestos en els que ha estat el Musical, perquè s'ha anat movent... he vist que ha estat en algun moment en el carrer de l'Ermite, después al carrer Major però al final, después en el puesto que està ara. No sé si vosté recorda un poc com ha segut ixe procés d'anar canviant de puesto...

Ah, canviar de...

Sí, d'edifici.

Això és lo que te venia a dir jo antes, que estiguí a punt de costar-li al que era president, a José Mániz, la càrcel. Quan se canvià que mosatros estàvem ací en lo que és... l'ambulatori és? No. Ací... pues l'ambulatori no, l'ambulatori està allà baix: **[40 min.]** ací uno que n'hi havia ací, ací al cantonet, que ara hi ha no sé què d'esportiva. Esportiva de Montcada de fútbol ahí al cantó [entenem que parla de la Casa de l'esport, al carrer Lluís Vives 18]. Ahí estava primer el Musical. Ahí en el piso de madera, abaixàvem ací baix amb piso de terra, plantàvem els atrils grandots i això, i quan passàrem allà, allò com ho tenia la Falange pues com aquell que diu, "Ximo, en la iglesia hemos topado". Perquè aquella època hi havia... I aquells pues volien l'això. I hi hagué una lutxa gran gran gran per aconseguir això. Ara en después tot se tapa, tot se borra, però en fin, cada u... Però sí que hi hagué una lutxa gran pa poder conseguir... I la distinció, l'això de la Falange... Però en fi, afortunadament el temps, és veritat, pues va barrant-ho, però sí, sí que hi hagué una lutxa prou això, i ja te dic que estigué a punt de costar-li... perquè en aquella època hi havia tamé tres o quatre hòmens, el tio Carmelo, Mateuet, tot això eren persones de setanta anys. I ixos creïen que el Musical era d'ells. I hi hagué sus más y sus menos, i a este Mániz... era prou conegut tamé perquè este tenia una masia allà dalt, la Masia de la Marquesa que dien allà dalt de Benagéber, i... —ja van desapareguent casi tots— i tamé s'encontrava amb molt de... no ho sé, amb don José María Cervera allà dalt en Alborache, era casi el seu poble tamé. I s'agarrà i per hombria i això volia... i si se descuida li costa la càrcel però d'aquella manera. Però en fin, la gent pues anà civilitzant-se i anà fent, però estigué molt propet d'haver tórtes i tot [risses]. Però en fin... De moment, sí, sí, van ser uns momentets un poquet... durs, però en fin, se salvà tot. Persones, pues... "Però home, per què...?", i per què, i per què, i per què sí i per què no, pues anaven aplanant, aplanant, aplanant, i se feu el Musical ahí, a base de molts anys, eh. Perquè ja te dic, primer estàvem ahí, ensayàvem en terra... en fi, abaixava allí raere, estava el local ahí, ací estava açò, arruixaven les dones del això, arruixaven això, plantaven els atrils,

ensayàvem allí, en després tots a arregar els atrils, uns atrils ja te dic que pesaven una tonellà. Eren quatre o cinc ensyant en això, i en després ja pues vingué el canvi pa això allí i ja te dic, la seua goteta de suor pa... Però en fin, tot passa, tot és història ja. Però que ahí està.

A vostés l'uniforme què feien? Els lo feien a mida, no?

Amparo.- Se continua fent a mida.

Vicent.- Jo encara tinc ahí la jaqueta. La gorra no sé si la vaig tirar, no ho sé. Però la guerrera i això ja no... I el pantaló també, amb un trenilla ahí al costat.

Venien ací, venia un sastre, prenia mides...

Al Musical. La nit d'ensayos i això, "íeh, esta nit ve el sastre", hale pues, a vore...

Amparo.- Este és el trage antic. La gorra estarà per ahí.

Vicent.- La gorra no sé si la tirà la iaia, me pareix, perquè estava ja deformà. [45 min.] I això pues ja veus, ahí el pantaló i la guerrera... botons, el bordaet de les solapes... Hui ja crec que és més al sa i al pla, sense tant de...

Amparo.- Se continua anant a un modista de València que se diu [Sastreria Julio...] Berzosa i el primer trage sí que vas allí i te'ls faig. És que costa alreudor de dos-cents euros...en plan, és car, és caret. Sí, sí, sí, és caret, és caret. No és...

Una última coseta: a la banda venia molta gent dels pobles... músics de fora? D'Alfara...

Sí, sí, sí: d'Alfara, de Massarrojos, de Benifaraig, de Olocau...

Venien ací...

A ensayar i quan s'acabava l'ensayo se n'anaven. Sí, sí. Era una... tenia un impacte gran la banda de Montcà, per això "la banda de Montcà, oh, la banda de Montcà". Hui...

Amparo.- Pa'l certamen n'érem 110.

Ostras, cent deu és una barbaritat, és una orquesta ja de les grans-grans.

Amparo.- És una barbaritat perquè ha vingut gent que feia temps que no venia, de músics professionals tipo Paco Fort, el fill, tamé ve Loles la de l'oboe... Honorio... Ve molta gent que no estava vinguent, s'ha cridat que venien... Clar, al millor els fills tamé toquen, pues... Ara en som prou en els assajos, hem ficar aire acondicionat i tot, l'hem canviat perquè allò era... Som molts, som molts...